

Γλώσσα υπό διάλυση (Σαράντος Καργάκος, ιστορικός - συγγραφέας)

Categories : [ΚΟΙΝΩΝΙΑ](#)

Date : 31 Οκτωβρίου, 2017

ΕΝΑ σημερινό παιδί πού θά πρωτοπάει στό σχολείο, ακόμη κι αν δέν ἔχει προδιδαχθεῖ κατ' οἶκον, γνωρίζει περισσότερες ἀγγλικές παρά ἐλληνικές, ἀρχαῖες καί λόγιες, λέξεις, ἐκτός βέβαια ἀπό ἐκεῖνες πού εἶναι ἐν χρήσει καί σήμερα. Καί ὅμως μποροῦσε νά γνωρίζει πολλές, αν εἶχε μάθει κάποιες προσευχές. Τό «Πάτερ ἡμῶν» μπορεῖ νά γίνει ἕνα ἄριστο δείγμα γλωσσικῆς διδασκαλίας. Ὅμοια καί ὁ «Ἀκάθιστος Ὑμνος», πού ἦταν ἐπί 1.500 χρόνια ὁ οἶονεῖ ἐθνικός μας ὕμνος. Ὅμως, γιά λόγους εὐκολίας ἢ γιά λόγους κάλπικου προοδευτισμοῦ, ἀποκοπήκαμε ἀπό αὐτά, γκρεμίσαμε ὅλα τά γλωσσικά μας ὄχυρά καί μάλιστα τήν ὥρα πού ὀρμοῦσε πάνω μας τό ξένο γλωσσικό τσουνάμι. Ἡ ἀγγλοπλημμύρα ἔχει κατακλύσει τά πάντα, ἔχει εἰσορμήσει στή σκέψη καί στό στόμα τῶν παιδιῶν ἀπό τή νηπιακή τους ἡλικία. Ἡ γλῶσσα, κατά μία ἔννοια, εἶναι πατρίδα. Τήν ἀπαρνηθήκαμε καί πνευματικά ἐξοριστήκαμε ἀπό τόν ἑαυτό μας. Παραβλέψαμε τοῦτο τό ιδιαίτερα σημαντικό, ὅτι δηλαδή ἕνας λαός πού ἀποστρέφεται τήν γλῶσσα καί τήν γραφή του, εἶναι σάν νά διαγράφει τήν ὑπογραφή του ἀπό τή Magna Carta τῆς ἀνεξαρτησίας του.

Ὅλη ἡ ιστορική μας ὑπαρξη ἦταν -κι ακόμη εἶναι- κρεμασμένη ἀπό μία κλωστή: τή **γλῶσσα**. Ἄν κοπεῖ -καί τώρα μένουν ἐλάχιστες ἴνες- θά πέσουμε στά τάρταρα τῆς λησμονιάς. Θά κυκλοφοροῦμε ἀνάμεσα στά μνημεῖα, ὅπως οἱ φελλάχοι γύρω ἀπό τίς πυραμίδες καί τή Σφίγγα. Θά χάσουμε τήν ἐπαφή μέ ὅ,τι τροφοδοτοῦσε καί ὑδροδοτοῦσε τήν πνευματική μας ζωή καί διαμόρφωνε τό ὑπερήφανο ἐλληνικό ἦθος. Πού δέν εἶχε καμμία σχέση μέ τόν κακῶς ἐννοούμενο σήμερα ἐθνικισμό. Δέν ἔχουμε συμπληρώσει οὔτε 200 χρόνια ἐλεύθερου πολιτικοῦ βίου. Μπορεῖ ὅσα πράξαμε στή διάρκεια τοῦ μικροῦ αὐτοῦ χρονικοῦ διαστήματος νά μὴν εἶναι ἐπαινετά, δέν εἶναι ὅμως ὅλα ἀξιοκατάκριτα. Στίς διεθνεῖς μας σχέσεις ὑπῆρξαμε πάντοτε συνεπεῖς. Ἡ Ἑλλάς δέν πρόδωσε ποτέ τῆς σύμμαχο, αν καί οἱ σύμμαχοι συχνά τήν πρόδωσαν οἰκτρά. «Ἡ Ἑλλάς εἶναι μικρή χώρα, γιά νά διαπράξει τόσο μεγάλη προδοσία», ἦταν μία μνημειώδης ἀπάντηση τοῦ Ἐλευθερίου Βενιζέλου, ὅταν τοῦ ζητήθηκε νά «λησμονήσει» τή συμμαχία μέ τή Σερβία. Σήμερα, δυστυχῶς, πού δεχόμαστε βολές ἀπό ποικίλες πλευρές, δέν πρέπει νά ἐγκαταλείψουμε τό πολιτικό ἔρεισμα τῆς ἠθικῆς - χωρίς ὡστόσο νά γινόμαστε ἀφελεῖς. Στή χωρίς συνείδηση ἀνῆθικη δράση τῶν ἐχθρῶν μας ἐμεῖς πρέπει νά ἀντιτάσσουμε μία ἠθική δραστηριότητα, συνδυασμένη μέ ἔντονο ζῆλο. Καί ἕνας τέτοιος ζῆλος πρέπει νά γίνει ἡ μελέτη καί ἡ οἰκείωση τοῦ γλωσσικοῦ καί ιστορικοῦ μας παρελθόντος.

Αυτό μάς ξαναφέρνει και πάλι στο αιώνιο πρόβλημα τής παιδείας. Κάθε χρονιά, οι εκπαιδευτικοί, αντί νά μελετούν βιβλία για νά μορφωθούν, υποχρεώνονται νά διαβάσουν ύπουργικές έγκυκλίους για νά ενημερωθούν. Και μέσα σ' αυτές τίς φλύαρες και άκατάληπτες έγκυκλίους, στά πολυσέλιδα σέ όγκο βιβλίου ύπομνήματα, καμμιά ύπόμνηση για τό βάθεμα τής γλώσσας, για τήν προστασία τής έλληνικής γραφής. Έτσι, τά παιδιά περιορίζονται σέ μιά γλώσσα-φλούδα και για τήν εύρύτερη κατάρτισή τους στρέφονται πρός τά Άγγλικά. Άλλ' όπως είχαμε γράψει παλαιότερα, **όποιος ύποχωρεϊ από τή γλώσσα του, ύποχωρεϊ και από τίς άξίες πού αυτή ή γλώσσα έκφράζει**. Και είναι θλιβερό νά σκέπτεται κανείς ότι τίς πρώτες μεγάλες άξίες τής ζωής στή δική μας περίπτωση έχει έκφράσει μέ άνυπέβλητο λόγο και τρόπο ό Όμηρος. Οι άξίες του θεϊκού κόσμου στον Όμηρο δέν είναι παρά προβολή των άξιων πού άναγνώριζαν για τή ζωή τους οι τότε άνθρωποι. Μέ άλλα λόγια, δέν είναι οι θεοί αυτοί πού κατέβασαν τίς άξίες στους Έλληνες, άλλ' οι Έλληνες είναι αυτοί πού ύψωσαν τίς άξίες τους ως τους θεούς.

«Τό τοπίο γίνεται λόγος», είχε γράψει ποιητικά ό Κων/νος Τσάτσος. Η όμορφιά του τοπίου καθρεφτιζόταν από τά χρόνια τά παλιά στή γλώσσα και στή γραφή μας. Κανένα φυσικό τοπίο στή γη δέν έχει τήν ποικιλία, τήν έκφραστικότητα, τή γλυκύτητα, συνδυασμένα μέ τραχύτητα, πού είχε τό έλληνικό τοπίο. Για λόγους χρησιμοθηρικούς, καταστρέψαμε τουτο τό τοπίο και πίο πολύ τό άνυπέβλητο άττικό μέ τά μαγευτικά ήλιοβασιλέματα και τίς υπέροχες νύκτες του. Μοιραϊά ήλθε και ή σειρά του έλληνικού λόγου, του πίο άνυπέβλητου τοπίου στή χώρα του πνεύματος. Κάποτε ένας φίλος μου παλαιοβιβλιοπώλης, ό αείμνηστος Γεράσιμος Χαλκιόπουλος, είχε πεί σ' έναν βιβλιόφιλο ύπουργό: «Προσέχτε, τή γλώσσα! Θά' ρθει καιρός πού οι νέοι μας θά... γκαρίζουν!» Δυστυχώς δέν διαψεύστηκε. Αυτό πού πλασσάρεται σήμερα σαν έλληνικός λογόηχος είναι σκέτος όγκανισμός. Χάνεται σταδιακά ή εύγένεια τής προφοράς. Χάνεται και ή σωστή έκφορά λόγου. Άκόμη και κάποιιο παρουσιαστές, έκφωνητές, όμιλητές στο ραδιόφωνο και στήν τηλεοψία μιλούν σαν νά κάνουν «μπουρμπουλήθρες». Για κάποιους είναι άπαραιτήτως άναγκαϊοι οι ύπότιτλοι. Καλό θά ήταν επίσης κάποιιο πολιτικοί, προτου άποφασίσουν νά βγούν στο «γυαλί», νά έπισκεφθούν κάποιο λογοθεραπευτή και νά τους διδάξει μερικές γλωσσικές άσκήσεις. Η ώραία ταινία «Ο λόγος του βασιλιά» είναι επ' αυτού πολύ διδακτική. Γι' αυτό συνιστώ -αυτό δέν σημαίνει ότι θά άκουστώ- στο άμαρτωλό ύπουργείο κακοπαιδείας ν' αφήσει τίς μεγαλοστομίες και τά ρηξικέλευθα δήθεν προγράμματα και νά επιβάλει σαν βασική διδακτική άρχή τό «Άνάγνωση και Γραφή». Σωστή γραφή και καλή άνάγνωση προσφέρουν καλή όργάνωση στο μυαλό, δεξιότητα στο χέρι, εύχέρεια στήν όμιλία, έτσι πού είναι εύχερέστερη ή έπικοινωνία. Είναι θλιβερό ή εύγλωττία του σημερινού Έλληνα νά έπιδεικνύεται μόνον όταν... βρίζει!

(Έστία, 13/10/17)

Η ΑΛΛΗ ΟΨΙΣ

Ψηλαφώντας την των πραγμάτων αλήθεια...

<https://alopsis.gr>

(Πηγή ηλ. κειμένου: antibaro.gr)